

"ישיבישע בלאט"

"לאמדעס" ב"דף" ב"שאלות" ו"מראי מקומות"

בכורות כח.

השאלות/הנושא המרכזי מסומן באותיות כאלו

אי מהתם וכו', עי' פרש"י ועי' נידון התנאים בזה בזבחים נז, עי"ש פנים מאירות וטהרת הקודש.

ברש"י על החומש יש סתירה בין מה שכתב בפרשת קרח במדבר יח' יח' למש"כ בפר' ראה דברים טו' כ' מנין הלימוד שבכור נאכל לשני ימים, ועי' רא"מ, גור אריה ושפ"ח שם בבמדבר.

הוסיף לך הכתוב הויה אחרת בבכור, וברש"י שזבחים נז. הקשה א"כ נימא שהוסיף עוד יום ולילה כמו הויה ראשונה? עי' הר צבי מה שתיריך.

שלא מצינו לו בכל התורה כולה, עי' פרש"י, ובתוס' הקשו עליה שבכל יתור נימא הכי, עי' עמק הנצי"ב על הספרי קרח ג', ובתוס' ביארו דקאי על בכור שהוא היחיד שהכהן לא מפסיד חלקו בבעל מום, ועי' חו' מרן רי"ז הלוי על הרמב"ם בכורות נד. מה שביאר בזה, וע"ע בנצי"ב דלעיל.

היכי קאמר נולד לו בתוך שנתו וכו', ועי' חק נתן שהקשה דלדברי התוס' לעיל כז: ד"ה שנה ייצא שיעבור על כל תאחר?, ועי' נזר הקודש.

עד שלא נראה להראותו לחכם, ועי' רש"י ותוס' שנחלקו אי איירי בנפל בו כבר מום, ועי' מהריט"א מה שהוכיח מפירוש התוס' ועי' נזר הקודש, ומש"כ התוס' לגבי לכונסו לכיפה, עי' דבריהם לקמן נג. ובע"ז יג: ובמנחת אברהם כאן בשם הגרי"ז, ועי' נודב"י שו"ת קמא פא'.

אבל מפני השבת אבידה לבעלים אמרו רשאי לקיימו לו יום, ונחלקו רש"י ותוס' אי איירי על הישראל או על הכהן, ונמצא שנחלקו בבעל מום ביד ישראל אחר שעברו עליו ל' יום מה יעשה אתו, עי' מהריט"א אות כד', ולגבי מה שרצה להוכיח מכאן לדיון שנה באות כב' ג' עי' רש"י ש.

בעיקר ההוכחה מהברייתא, עי' רש"י והתוס' חיצוניות הובא בשיטמ"ק, ועי' רש"י ש.

א"ר אלעזר מנין לבכור שנולד בו מום וכו', ואי ניתן להוכיח מדבריו שדין שנה בבע"מ הוא מה"ת? עי' חידושי הגרי"ז.

מי שאינו מומחה וכו', ויל"ע אי לדעת רבנן שקדשים קלים ממון גבוה גם חייב לשלם? עי' מהריט"א וקהילות יעקב סי' כז'.

במומין שבגוף, ומהם שוודאי אינם משתנים? עי' רמב"ם בכורות ג' ד' ובפיה"מ וחי' הגרי"ז כאן.

דרכי מאיר סבר גזרינן וכו', ובע"ב קנסא קא קניס ר"מ, ואי טעמו משום גזירה או קנס? עי' רמב"ן ותוד"ה רבי, ושיטמ"ק ע"ב בשם תוס' חיצוניות, ועי' מהריט"א אות כח', שפ"א וחת"ס ביצה כז.

ע"ב

לימא תנן סתמא ר"מ, עי' שיטמ"ק בשם תוס' חיצוניות איך איירי דס"ד דהוי מעשה בידיים, עי' מהריט"א ל' סק"א, מחנ"א שותפין ח' ונזר הקודש, וע"ע תוס' ב"ק ק. רמב"ן ורא"ש כאן ושפ"א.

דלמא בדוקין שבטין, עי' מהריט"א אמאי לא נוקמה בכל מום שאינו קבוע, וע"ע שפת אמת.

משלם רביע לדקה ומחצה לגסה, והטעם? עי' רש"י ותוס', ומש"כ רש"י דאם היה תם לא היה שווה כלום, הקשה מהריט"א ל' סק"ג דהלא יכול למוכרו או לקדש בו את האשה, עי' בדבריו. וע"ע רמב"ם בכורות ג' ו' מש"כ בטעם שאינו משלם כל דמיו, עי"ש מהרי"ק מהריט"א ומרכה"מ.

וטיהר את הטמא מה שעשה עשוי וישלם מביתו, וקשה מה שייך לומר שאם טהר (בטעות) את הטמא מה שעשה עשוי? עי' תוס' סנהדרין לג. ר"ן שם ישועות יעקב יו"ד קיא' ו', חשק שלמה. ע"ע כל הסוגיא בסנהדרין לג. מתי אמרינן שמחזירין את הדין ומתי מה שעשה עשוי, עי"ש רש"י תוס' רי"ף בעה"מ ראב"ד ורמב"ן במלחמות וברא"ש.

ואם היה מומחה לב"ד פטור מלשלם, והטעם עי' רש"י כאן ובסנהדרין לג. בעה"מ ועי' ש"ך חו"מ כה' ס"ק יד' ו-טו', ובקצה"ח שם סק"ו.

לימא תנן סתמא כר"מ דדאין דינא דגרמי, עי' תוס' סנהדרין לג. ד"ה השתא, וב"ק ק. ד"ה טיהר, מה שהוכיחו מכאן לשיטת ר"מ בחילוק המובא בגמרא בין היבא שיכול להחזיר הדין להיבא שאין יכול, ועי"ש בריף, בסנהדרין וברמב"ם סנהדרין ו' א' עיי' ש"ך כה' סק"ה ד'.

כגון שנו"נ ביד, ועי' חי' הגרי"ז אי חיובו מדין מזיק או מדין גזלן ועי' מה שהקשה לפי זה.

טימא את הטהור דאגע בהו שרץ וכו', והא דחייב אף שהיו היזק שאינו ניכר? עי' תוס' בסנהדרין וב"ק, ועי' שיטמ"ק בהשמטות ד"ה לימא, ועי' חי' הגרי"ז שהקשה למה מומחה יפטר על דבר זה.

והאכילה ר"ט לכלבים, ולא היה בידיו ממש אלא על פיו, עי' רש"י כאן ותוס' בסנהדרין, עי' ב"י חו"מ כה', ודעת בעה"מ בסנהדרין, שיטמ"ק כאן והטור סי' כה' דאיירי אפילו האכילה בידיים.

אמר ר"ט הלכה חמורך טרפון, וקשה הא ר"ט עשיר גדול היה? עי' רש"י ותפא"י.

ותיפו"ל דטעה בדבר משנה, וקשה הא היה לפני רבי שסידר המשניות? ועוד למה הוצרך להביא עדותו של תודוס הרופא? עי' ש"ך כה' סק"ט ב', ב"ח שו"ת ישנות קנו', ושו"ת חת"ס ח"ז כז'.

טעה בדבר משנה חוזר, עי' קרית ספר סנהדרין ו' א' שהחידוש הוא שהאיסור דלא תטה משפט' הוא לעבב, ועי' ברית יעקב שו"ת חו"מ קה' למה בזה לא אמרינן שהבעלים מתייאשים.

לע"נ הג"ר חיים בן-ציון בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו תשע"ח
להערות והארות 0527652935, או 7652935@gmail.com לקבלת הדף במייל
שלח בקשה לכתובת זו, והדף יישלח אליך בל"ג מידי יום.